

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دانشکده پرستاری و مامائی تبریز

نام درس: اصول مراقبت های پرستاری نوزادان (۲)

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: نظری - کارآموزی

پیش نیاز: داروشناسی بالینی و اصول مراقبت های پرستاری نوزادان (۱)

نام مسئول درس: دکتر محمد ارشدی

اسامی مدرسین: خانم ها دکتر سوسن ولیزاده ، دکتر لیلا ولیزاده ، خانم دکتر رهکار و آقای دکتر ارشدی و اساتید گروه رادیولوژی

ترم و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد پرستاری مراقبتهای ویژه نوزادان ترم ۳

روز و ساعت تشکیل کلاس: طبق جدول برنامه اعلامی

هدف کلی و توصیف درس:

آماده ساختن دانشجو برای فراهم آوردن موقعیت های مناسب مراقبت همه جانبه از نوزاد و خانواده آنان با تاکید بر رویکرد تکاملی و مراقبت برمحور خانواده در طی بستری در بخش های ویژه نوزادان در جهت ارتقاء سلامت چنین نوزادانی می باشد. اهداف جزئی درس (براساس سرفصل دروس):

هدف:

رئوس مطالب: (نظری ۳۴ ساعت - کارآموزی ۱۰۲ ساعت)

۱. تنظیم درجه حرارت

- اهمیت تنظیم حرارت و خطر هیپوترمی در نوزاد
- تفاوت های فیزیولوژیک موثر بر تنظیم درجه حرارت
- نحوه تنظیم درجه حرارت بدن نوزاد
- نقش پرستار در ارتقاء سلامت جسمی و روانی نوزاد و مراقب
- توجه به پیگیری معمول پس از تولد
- آموزش های لازم حین ترخیص نوزاد تازه متولد
- توجه به تداوم تغذیه با شیر مادر

۲. اصول مایع درمانی

- اهمیت مایع درمانی در نوزادان
- تعادل مایعات
- اختلالات معمول آب و املاح
- تعادل اسید و باز و اختلالات رایج

۳. متابولیسم قند و تنظیم خون

- نحوه تعادل قند در نوزادان

- تنظیم قند در نوزادان
- تنظیم قند خون
- شناسائی نوزاد در معرض هیپوگلیسمی
- نوزاد مادر دیابتی
- نحوه برخورد با هیپوگلیسمی
- هیپرگلیسمی و اهمیت آن در دوره نوزادی
- علل هیپرگلیسمی در نوزادان

۴. اصول تغذیه نوزادان

- آناتومیو فیزیولوژی دستگاه گوارش نوزادان
- نیازهای تغذیه‌ای نوزادان
- اهمیت شروع تغذیه زود هنگام
- تغذیه با شیر مادر
- روشهای رایج تغذیه‌ای نوزادان
- نحوه پایش رشد
- اصول تغذیه وریدی و نحوه پایش
- مراقبتهای لازم و مداخلات پرستاری

۵. حمایت‌های تکاملی

- شناخت موانع موجود در روند تکامل طبیعی در بخشهای ویژه نوزادان
- روشهای کاهش تنش در بخشهای مراقبت ویژه به منظور بهبود وضعیت تکاملی نوزادان
- ارزیابی تکاملی نوزاد

۶. بررسی‌های رایج تشخیصی و آزمایشگاهی

- بررسیهای رایج آزمایشگاهی در بخشهای مراقبت ویژه نوزادان
- اهداف انجام ارزیابی‌های آزمایشگاهی
- نحوه جمع آوری نمونه‌ها
- نقش پرستاری در مراقبت از نوزاد در حین نمونه برداری در کاهش درد و تنش و عوارض بعدی
- نمونه گیری جهت غربالگری‌های رایج دوره نوزادی
- تفسیر بررسیهای رایج آزمایشگاهی در دوره نوزادی

۷. تصویربرداری

- مفاهیم
- اصول تصویر برداری در دوره نوزادی
- عکس‌های رادیولو معمول در بخش ویژه نوزادان
- مخاطرات همراه با رادیوگرافی در بخش ویژه نوزادان
- تفسیر کلیشه‌های رایج رادیولوژی
- توجه به عکس قفسه سینه نوزاد و مشکلات رایج ریوی شامل بیماری غشا هیالین ، سندرم نشت هوا، وضعیت قلبی

- ارزیابی وضعیت کاتترها و محل لوله‌های تعبیه شده در نوزاد
- اصول سونوگرافی
- سی تی اسکن
- تصویر برداری ام . آر . آی در نوزادان
- اکوکاردیوگرافی
- سایر موارد تصویربرداری در نوزاد
- نقش پرستاری در مراقبت از نوزاد در حین روشهای تصویربرداری و سونوگرافی

۸. اقدامات رایج عملی در بخش ویژه نوزادان

- همکاری پرستار در اقدامات عملی رایج در بخش ویژه نوزادان
- بازکردن راه هوایی (لوله گذاری داخل نای و ساکشن عوارض
- دستیابی به عروق (محل ، محیطی / مرکزی، مراقبتها ، عوارض)
- کاتتر ورید و شریان نافی (اصول ، مراقبتها ، نمونه‌گیری، عوارض
- نمونه‌گیری‌های رایج (نمونه‌گیری خون از ورید، شریان ، مویرگی)
- سوند ادراری و اصول مراقبت پرستاری
- بزل مایع نخاع و همکاری پرستار و مراقبت از نوزاد مراقبت پرستاری در اقدامات عملی در بخش ویژه نوزادان و مستند سازی

۹. ارزیابی و کنترل درد و کاهش تنش در نوزادان

- اهمیت توجه به درد و تنش در نوزادی
- درد و تنش در بخش ویژه نوزادان
- مداخلات تنش زا در بخش مراقبت ویژه نوزادان
- تغییر ساختار بخشهای ویژه در کاهش تنش
- درد در نوزاد نارس
- پایش و درجه بندی میزان درد
- مداخلات پرستاری نوزاد برای کاهش درد و تنش نوزاد
- مراقبت آغوشی (کانگرویی)
- دارو درمانی

۱۰. خانواده در بحران

- اصول ارتباط با خانواده
- مراقبت برمحور خانواده
- بحران ناشی از تولد نوزاد نارس و بدحال در خانواده
- بحران ناشی از تولد نوزاد با ناهنجاری در خانواده
- اثرات عاطفی همبستگی خانواده و نوزاد پس از تولد و مشکلات اثر گذار بر این روند
- نحوه پیوستگی بین خانواده و نوزاد
- توجه به نیازهای عاطفی والدین
- نحوه برخورد با خانواده‌ها در جهت کاهش تنش در بخش مراقبت ویژه نوزادان

- مراقبت های حمایتی از انسجام خانواده
- توجه به ساختار فرهنگ
- نقش پرستار در ارتقاء سلامت روانی - جسمی خانواده

۱۱. پایش علائم حیاتی و مانیتورینگ

- اهمیت پایش نوزاد بستری در بخش ویژه
- تجهیزات رایج پایش و مانیتورینگ در بخشهای ویژه نوزادان و مراقبتهای پرستاری
- اصول پایش بالینی از جهت علائم حیاتی، وضعیت عصبی و چگونگی هوشیاری ف خونرسانی محیطی، دستگاه تنفس درد و تنش نوزاد
- پایش وضعیت تنفسی نوزاد با در نظر گرفتن نتایج پالس اکسی متر، تفسیر نمونه گازهای خونی، یافته‌های خروجی دستگاه کمک تنفسی و ارزیابی عملکرد ریوی
- پایش دستگاه قلبی - عروقی یا روشهای غیر تهاجمی، گرفتن نوار قلبی به طور مناسب، همکاری در پایش تهاجمی قلبی - عروقی
- پایش غیر تهاجمی دستگاه عصبی و همکاری در ارزیابی تهاجمی دستگاه عصب مرکزی

۱۲. مستند سازی (گزارش نویسی) در بخش ویژه نوزادان

- اخذ شرح حال پری ناتال و نوزاد
- شرح حال خانوادگی و شرایط اثر گذار بر شرایط سلامت نوزاد و خانواده
- ثبت مایعات بالینی
- جمع آوری و ثبت اطلاعات مربوط به تماس و ملاقات خانواده، نحوه تعامل با کارکنان و نوزاد
- جمع آوری و ثبت داده‌های مربوط به دستگاه کمک تنفسی و اطلاعات مربوط به وضعیت تنفسی نوزاد
- جمع آوری و ثبت داده‌های مربوط به پایش نوزاد
- تفسیر بالینی داده‌ها
- درج اطلاعات به طور صحیح و مناسب در فرم گزارش پرستاری (فلوشیت)

۱۳. شناخت نوزاد بد حال و بیمار

- شناسائی نوزاد بد حال
- شناسائی شرایط و در نظر گرفتن اولویت برخورد با نوزادان بستری بر حسب وضعیت
- تکمیل فهرست درجه بندی وخامت حال نوزاد
- تعبیر درست پرستاری داده‌های بالینی
- مدیریت برخورد مناسب و به موقع با نوزادان بستری بر حسب شرایط
- تصمیم گیری به موقع با نگرش به اولویت های مراقبتی
- مداخلات به موقع و مناسب پرستاری
- تماس و آگاه کردن گروه پزشکی مراقبت ویژه نوزاد و دیگر حرف مرتبط

۱۴. نوزاد نارس و بسیار کم وزن

- اصول اخلاقی و آمادگی های پیش از تولد
- نحوه برخورد در اتاق زایمان
- روند پذیرش در بخش مراقبت ویژه نوزادان

- نحوه ارزیابی
- مشکلات و مسائل شایع نوزادان نارس
- توجه به تکامل نوزادان نارس و طراحی مراقبت با رویکرد تکاملی
- نقش پرستار در تداوم تغذیه با شیر مادر در نوزاد نارس و مراقبت مادرانه آغوشی
- مراقبت های معمول پرستاری از نوزاد نارس
- کاهش درد و تنش نوزادان نارس بستری و مراقبت های تسکینی

۱۵. طرح ترخیص در بخش ویژه نوزادان

- اهمیت طرح ترخیص و تداوم مراقبت
- روند سامان دهی ترخیص نوزاد از بخش ویژه
- برنامه ریزی گروهی جهت ترخیص
- روند انتقال نوزاد به منزل
- موارد آموزش مورد نیاز به خانواده
- مستند سازی و فهرست طرح ترخیص
- توجه به تکامل نوزاد در طرح ترخیص
- پیگیری پس از ترخیص

• تکالیف دانشجویان و نحوه ارزشیابی

- ۱- حضور مرتب در سر کلاس ۱۰٪
- ۲- ارائه یک کنفرانس در خصوص موضوعات درسی ۲۰٪
- ۳- ارائه دو کارت خلاصه توسط هر دانشجو در جلسات مرتبط به عناوین ۲۰٪
- ۴- شرکت در امتحان پایان ترم ۵۰٪

منابع :

- 1- Verklan MT, Walden M. core curriculum for Neonatal Intensive care Nursing. Saunders, Last Ed.
  - 2- Ludington _ Hoe SM, Golant S. Kangaroo Care: The Best You can do to help your preterm Infant. Bantam, last Ed.
  - 3- La Leache League International . Breastfeeding Your Premature Bay. La Leache League International , Last Ed.
  - 4- MacDonald MG, Ramasethu J. Atlas Of Procedures in Neonatology . Lippincott Williams & Wilkins Last Ed.
- ۵- آخرین دستور العمل کشوری تغذیه با شیر مادر . انجمن ترویج تغذیه با شیر مادر - وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

جدول برنامه زمانبندی تشکیل کلاس

جلسات	تاریخ	ساعت	موضوع	نام استاد	تکالیف	اسامی دانشجویان ارائه دهنده تکلیف
جلسه ۱	۹۶/۶/۲۹		معرفی درس	آقای ارشدی		
جلسه ۲	۹۶/۷/۵		مستند سازی (گزارش نویسی) در بخش ویژه نوزادان	دکتر سوسن ولیزاده	---	
جلسه ۳	۹۶/۷/۱۲		پایش علائم حیاتی و مانیتورینگ	دکتر سوسن ولیزاده		
جلسه ۴	۹۶/۷/۱۹		شناخت نوزاد بد حال و بیمار	دکتر سوسن ولیزاده	کنفرانس دانشجویی / خلاصه مقاله	
جلسه ۵	۹۶/۷/۲۶		اقدامات رایج عملی در بخش ویژه نوزادان	دکتر سوسن ولیزاده	کنفرانس دانشجویی / خلاصه مقاله	
جلسه ۶	۹۶/۸/۳		طرح ترخیص در بخش ویژه نوزادان	دکتر سوسن ولیزاده	خلاصه مقاله	
جلسه ۷	۹۶/۸/۱۰		حمایتهای تکاملی	دکتر لیلا ولیزاده	خلاصه مقاله	
جلسه ۸	۹۶/۸/۱۷		اصول تغذیه نوزادان ۱	دکتر لیلا ولیزاده	کنفرانس دانشجویی	
جلسه ۹	۹۶/۸/۲۴		اصول تغذیه نوزادان ۲	دکتر لیلا ولیزاده	خلاصه مقاله	
جلسه ۱۰	۹۶/۹/۱		ارزیابی و کنترل درد - کاهش تنش در نوزادان	دکتر لیلا ولیزاده	کنفرانس دانشجویی / خلاصه مقاله	
جلسه ۱۱	۹۶/۹/۸		نوزاد نارس و بسیار کم وزن	خانم دکتر رهکار	خلاصه مقاله	
جلسه ۱۲	۹۶/۹/۲۲		خانواده در بحران	خانم دکتر رهکار	خلاصه مقاله	
جلسه ۱۳	۹۶/۹/۲۹		اصول مایع درمانی	آقای دکتر ارشدی	کنفرانس دانشجویی / خلاصه مقاله	
جلسه ۱۴	۹۶/۱۰/۶		تنظیم درجه حرارت	آقای دکتر ارشدی	خلاصه مقاله	
جلسه ۱۵	۹۶/۱۰/۱۳		متابولیسم قند و تنظیم خون	آقای دکتر ارشدی	خلاصه مقاله	
جلسه ۱۶	۹۶/۱۰/۲۰		بررسی های رایج تشخیصی و آزمایشگاهی	آقای دکتر ارشدی	کنفرانس دانشجویی / خلاصه مقاله	
			تصویربرداری	اساتید رادیولوژی		
			تصویربرداری	اساتید رادیولوژی		

نحوه اداره کلاس : سخنرانی، بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی و تمرین در کلاس

کارآموزی : ۲ واحد (۱۰۲ ساعت) : دانشجویان بر طبق اهداف مبانی نظری را در محیطهای کارآموزی به صورت عملی بکار می بندند.